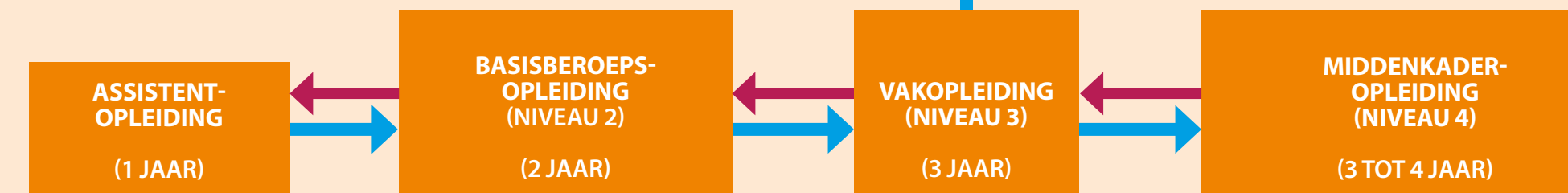

Het Nederlandse onderwijsstelsel
Zo zit het in elkaar

Welke leerroute past bij jou?

MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

Na het praktijkonderwijs:
ga je werken of kun je doorstromen naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 1 of 2.

Na vmbo-basis:
stroom je door naar een basisberoepsopleiding op het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 2.

Na vmbo-kader:
stroom je door naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 3 of 4.

Na vmbo-gl:
stroom je door naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 3 of 4, of naar havo 4.

Na vmbo-tl:
stroom je door naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) niveau 3 of 4, of naar havo 4.

Na de havo:
kun je aan het werk, of doorstromen naar het hoger beroepsonderwijs (hbo), naar het mbo of naar vwo 5.

Na het vwo:
kun je aan het werk, of doorstromen naar een universiteit of een hbo-opleiding.

PRAKTIJK-ONDERWIJS (4 OF 5 JAAR)
Praktijkgericht onderwijs met individuele ontwikkelplannen. Duurt 5 jaar, in de bovenbouw loop je stage. Vaak kun je branchecertificaten halen. Je leert ook vaardigheden voor zelfstandig wonen.

VMBO (4 JAAR)
Na twee jaar vmbo kun je kiezen uit tien profielen, met profielvakken en keuzevakken.

Je kiest in de bovenbouw uit vier profielen: Techniek, Zorg en Welzijn, Economie of Landbouw.

- VMBO BASISBEROEPS-GERICHTE LEERWEG**
Je krijgt 12 uur per week praktijkles en daarnaast theorievakken. Je wordt klaargestoomd voor een mbo-opleiding niveau 2.
- VMBO KADERBEROEPS-GERICHTE LEERWEG**
Je krijgt 12 uur per week praktijkles en daarnaast theorievakken. Je wordt voorbereid op een mbo-opleiding niveau 3 of 4.
- VMBO GEMENGDE LEERWEG**
Je krijgt 4 uur per week praktijkles en één theorievak minder dan in de theoretische leerweg.
- VMBO THEORETISCHE LEERWEG**
Je krijgt meestal alleen algemeen vormende theorievakken. Soms heet dit mavo.

LWOO | Vmbo-scholen bieden vaak leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) voor leerlingen die extra hulp nodig hebben om hun vmbo-diploma te halen. De school beslist welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen. **Let op:** niet elke vmbo-school biedt lwoo, vraag daar al op de open dag naar om teleurstellingen te voorkomen.

HAVO (5 JAAR)
Je krijgt alleen theorievakken en gaat al veel zelfstandig werken.
In het 4e jaar kies je uit de volgende vier profielen:
■ Natuur & Techniek
■ Natuur & Gezondheid
■ Economie & Maatschappij
■ Cultuur & Maatschappij

VWO (6 JAAR)
Je krijgt theorievakken op het hoogste niveau en leert zelfstandig werken en dingen uitzoeken.
Je kiest uit atheneum of gymnasium. Op het gymnasium leer je twee talen extra: Grieks en Latijn.
In de bovenbouw kun je kiezen uit dezelfde profielen als op de havo.

VSO (GEMIDDELD 5 JAAR)
Voortgezet Speciaal Onderwijs is voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, bijvoorbeeld vanwege een handicap, chronische ziekte of (leer)stoornis.
Vso-scholen zijn er in alle schooltypen: vmbo tot en met vwo.

HOGER ONDERWIJS
HOGER BEROEPS-ONDERWIJS
(3 TOT 4 JAAR BACHELOR)

WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS
(3 JAAR BACHELOR PLUS 1 TOT 2 JAAR MASTER)

SPECIALISTEN-OPLEIDING
(1 JAAR)

VOORTGEZET ONDERWIJS

BASISONDERWIJS